

УДК 37.091.3:004

МЕТОДИКА РОЗМІЩЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПОСІБНИКІВ НА ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМАХ

Іван Голуб,

*науковий співробітник відділу цифрових
освітніх ресурсів Інституту професійної
освіти НАПН України,*

<https://orcid.org/0000-0001-9008-6255>

e-mail: golub.ivan@gmail.com

Анотація. На основі аналізу різних цифрових платформ для розміщення, і надалі, для застосування електронних посібників надано методичні рекомендації щодо оптимальної послідовності дій для реалізації освітніх потреб здобувачів освіти. Сучасні освітні цифрові платформи відіграють ключову роль у підготовці фахівців у закладах професійної освіти, зокрема в коледжах. Під час реєстрації користувачів на таких платформах необхідно забезпечувати високий рівень безпеки та конфіденційності даних, оскільки здобувачі освіти надають особисту та академічну інформацію. Використання сучасних методів шифрування, двофакторної автентифікації та захисту паролів є обов'язковим для запобігання витоку даних. Важливим аспектом є інформування користувачів про їхні права та обов'язки щодо опрацювання персональних даних. Підготовка фахівців, які розробляють та підтримують освітні ресурси, повинна включати знання з кібербезпеки та дотримання міжнародних стандартів.

Ключові слова: цифрові платформи, здобувачі освіти, електронні посібники, конфіденційність даних, безпека даних, реєстрація користувачів, освітній ресурс, підготовка фахівців.

METHOD OF PLACEMENT AND USE OF ELECTRONIC MANUALS ON DIGITAL PLATFORMS

Ivan Golub,

*Researcher of the Digital Educational Resources
Department of the Institute of Vocational
Education of the NAES of Ukraine*

Abstract. Based on the analysis of various digital platforms for hosting and further using electronic manuals, methodological recommendations have been provided on the optimal sequence of actions to meet the educational needs of students. Modern educational digital platforms play a key role in training specialists in vocational education institutions, especially in colleges. When registering users on such platforms, it is necessary to ensure a high level of security and confidentiality of data, since students provide personal and academic information. Modern encryption methods, two-factor authentication, and password protection are mandatory to prevent data leakage. An important aspect is informing users about their rights and obligations regarding processing personal data. The training of specialists who develop and support educational resources should include knowledge of cybersecurity and compliance with international standards.

Keywords: digital platforms, students, electronic manuals, data privacy, data security, user registration, educational resource, specialist training.

З огляду на повітряні тривоги, відключення світла, проведення занять в бомбосховищах після запровадження воєнного стану в Україні змінюються і підходи до організації навчання та роботи зі здобувачами освіти. Активне застосування дистанційної й змішаної форм навчання ще під час пандемії змусило систему освіти частково, а згодом повністю перейти до їх використання. Значна кількість навчальних матеріалів та онлайн заходів допомагають підготувати педагогічних працівників до різноманітних форм навчання, як наслідок, їхнє вміння зацікавити здобувачів освіти покращується з набутим досвідом.

У сучасних умовах цифрові технології відіграють все більш важливу роль в освітньому процесі. Впровадження електронних посібників на цифрових платформах відкриває нові можливості для підвищення якості освіти, сприяє доступності та інтерактивності навчального матеріалу. Особливо це актуально в контексті сучасних викликів, таких як воєнний стан та інші надзвичайні ситуації, де дистанційне навчання стало необхідністю.

Про важливість отримання додаткових знань у сфері цифрової освіти говорить Гуменний О.Д. «Однією з основних проблем є недостатній рівень підготовки викладачів до ефективного використання цифрових технологій в навчальному процесі, що впливає на їхню професійну діяльність, продуктивність роботи та загальну якість освітнього процесу. Водночас традиційні підходи не завжди

забезпечують належний рівень практичної підготовки, оскільки часто обмежуються теоретичними аспектами. Це зумовлює потребу в створенні комплексної освітньої платформи, яка уможливить інтегрувати новітні цифрові технології у систему підготовки та підвищення кваліфікації викладачів» (Гуменний, 2025). Подібну думку висловлює і Пригодій М.А. «Цифрові навчальні платформи дозволяють підготувати здобувачів освіти до саморозвитку в умовах цифрового суспільства. Навчальні екосистеми повинні використовувати можливості, що надаються такими технологіями, як цифрові платформи навчання, щоб здобувач освіти міг легко переміщатися між реальним і цифровим світом. Немає жодних сумнівів у тому, що цифрові технології будуть підтримувати концепцію навчання впродовж усього життя у багатьох відносинах.» (Пригодій, 2024).

Для здобувачів освіти в Україні використання електронних посібників є ключовим аспектом розвитку цифрової грамотності та адаптації до швидко мінливого світу. Відповідно до стратегії розвитку освіти, ми акцентуємо на інтеграцію новітніх технологій у навчальний процес, що робить тему «Методика розміщення та застосування електронних посібників на цифрових платформах» надзвичайно актуальною.

Проаналізувавши методики та технології, що можуть бути використані для ефективного впровадження електронних посібників, а також дослідивши їхній вплив на якість та доступність освіти, вважаємо за доцільне розглянути як це сприятиме формуванню сучасної, інноваційної освітньої системи, що буде відповідати потребам нового суспільства.

Є кілька методик розміщення та застосування електронних посібників на цифрових платформах, що допомагають зробити процес їх використання доступним та зручним:

1. *Онлайн бібліотеки:* посібники можуть бути доступні через онлайн бібліотеки, такі як Google Books, Amazon Kindle або спеціалізовані освітні платформи.

2. *Мобільні додатки:* розроблення мобільних додатків для читання електронних книг, наприклад Kindle, Apple Books або спеціалізовані освітні додатки.

3. *Вебсайти та портали:* вебсайти та освітні портали можуть надавати доступ до електронних посібників через власні платформи.

4. *Спільноти та форуми*: читачі можуть обмінюватися ресурсами та рекомендаціями через освітні спільноти та форуми або спеціалізовані форуми.

5. *Системи управління навчанням (LMS)*: використання LMS, таких як Moodle дозволяє розмістити та надати доступ здобувачам освіти до електронних посібників.

Використання таких сервісів, онлайн платформ, застосунків для реалізації освітніх цілей бажано враховувати їхні позитивні та негативні сторони. Наприклад, системи управління навчанням (LMS) мають низку переваг:

1. *Доступність*: LMS забезпечують легкий доступ до навчальних матеріалів з будь-якої точки світу, де є інтернет.

2. *Гнучкість*: педагогічні працівники та здобувачі освіти можуть користуватися платформою в зручний для них час, що дозволяє адаптувати освітній процес під індивідуальні потреби.

3. *Організація матеріалів*: LMS дозволяють систематизувати та структурувати навчальні матеріали, забезпечуючи зручний доступ до них.

4. *Аналітика та звітність*: LMS надають інструменти для відстеження прогресу здобувачів освіти, оцінювання рівня їхніх знань та проведення аналізу успішності.

5. *Взаємодія та співпраця*: LMS включають інструменти для спільної роботи, такі як форуми, чати, групові проєкти та онлайн конференції.

6. *Інтеграція з іншими ресурсами*: LMS можуть інтегруватися з іншими платформами та інструментами, що забезпечує єдине середовище для навчання.

Разом з тим, системи управління навчанням (LMS) мають і *недоліки*:

1. *Висока вартість впровадження*: початкові витрати на впровадження та налаштування LMS можуть бути значними.

2. *Технічні проблеми*: проблеми з доступом до інтернету, збої у роботі системи або технічні неполадки можуть вплинути на процес навчання.

3. *Потреба у навчанні персоналу*: для ефективного використання LMS педагогічні працівники та адміністратори повинні пройти навчання.

4. *Проблеми з безпекою*: забезпечення захисту даних та конфіденційності учасників є важливим аспектом, що потребує постійного контролю.

5. *Відсутність особистого контакту*: онлайн навчання не може повністю замінити живе спілкування між педагогічними працівниками та здобувачами освіти, оскільки це впливає на мотивацію та залученість.

6. *Залежність від технологій*: успіх навчання значною мірою залежить від доступності та стабільності технологій, що можуть вплинути на якість освіти.

Ефективне використання методик базується на розробленій послідовності дій для розміщення електронних посібників на цифрових платформах. Перерахуємо, що саме потрібно зробити педагогічному працівнику, щоб досягти бажаного результату.

1. *Підготувати матеріали*:

- зібрати та організувати навчальні матеріали;
- перетворити матеріали у цифровий формат (PDF, ePub та ін.).

2. *Вибрати платформу(-и)*:

- вибрати відповідну цифрову платформу (LMS, вебсайт, мобільний додаток);
- перевірити вимоги та можливості обраної платформи.

3. *Відформатувати та оптимізувати підготовлений матеріал* (текст, фотографії, відеоматеріали, покликання та ін.):

- відформатувати електронні посібники відповідно до вимог платформи;
- оптимізувати файли для швидкого завантаження та зручного перегляду.

4. *Завантажити матеріали*:

- завантажити електронні посібники на платформу;
- налаштувати доступ (публічний або приватний доступ, вимоги до автентифікації).

5. *Провести тестування*:

- перевірити коректність завантаження та доступності матеріалів;
- виправити можливі технічні проблеми.

6. *Проінформувати користувачів*:

- розіслати повідомлення або зробити оновлення інформації на вебсайті про нові доступні матеріали;
- провести інструктаж здобувачів освіти щодо доступу та використання електронних посібників.

7. *Моніторити та оновлювати*:

- здійснювати регулярний моніторинг використання матеріалів;
- оновлювати та додавати нові матеріали за потреби.

Цей процес можна доповнити, але його загальна «концепція» допоможе забезпечити успішне розміщення та ефективне використання електронних посібників.

Цифрові платформи повинні забезпечувати захист персональних даних їхніх користувачів. Цей захист спрямований на запобігання несанкціонованому доступу, використанню, розповсюдженню, зміні або знищенню цих даних. На сайті обов'язково має бути передбачена можливість ознайомитись з Умовами надання послуги та Політикою конфіденційності. При реєстрації на подібних ресурсах, якщо вони були розроблені в Україні, діють вимоги Статті 9 «Повідомлення про обробку персональних даних» Закону України від 01.06.2010 № 2297-VI «Про захист персональних даних».

Враховуючи переваги та недоліки таких цифрових платформ і ретельно обираючи LMS, можна знайти той оптимальний варіант, який найбільше буде відповідати освітнім потребам, ресурсам і зробить процес навчання здобувачів освіти різноманітним і цікавим.

Список посилань

Гуменний, О. Д. (2025). Розвиток цифрової компетентності викладачів професійно-теоретичної підготовки в системі SMART PARK «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»), 2(43), 569–583. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744865>

Пригодій, М. А. (2024). Методичні засади розроблення цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі. *Інноваційна професійна освіта*, 1(14), 307–311. У *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (26 лютого – 07 березня 2024 р.)* (с. 307–311). Інститут професійної освіти НАПН України. <https://conference.ivet.edu.ua/index.php/1/issue/view/16>

Романов, Л. А. (2022). Організація групової взаємодії як умова змішаного навчання майбутніх фахівців: Спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної освіти. ЦПО.

Google. (2025). Google Знання – Освітній хаб для онлайн навчання. https://learning.google/intl/uk_ua/